

BISERICA SI SCOALA

REVISTA BISERICESCA, SCOLARA, LITERARA SI ECONOMICA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică

REDACTIA SI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraş şi judeţ: 200.

La Naşterea lui Hristos.

Prăznuim iarăşi Naşterea Mântuitorului, întâmplară înainte cu 1920 de ani în Vifleemul iudeii, deasupra căruia cetele de îngeri, au cântat în melodii dulci: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, între oameni bunavoire“.

Păstorii ingenunchiaţi în faţa ieslei, se roagă cu evlavie şi mulţumesc lui Dumnezeu că, a binevoit a scăpa pe om, de sub blestemul legii şi din osânda vecinică.

Ingerii au cântat, păstorii s'au bucurat şi vestea despre naşterea Mântuitorului, s'au răspândit cu iuţea fulgerului peste tot pământul.

Magii dela răsărit conduşi de steaua luminoasă, aflară pe cerescul fiu, şi cu daruri se închină lui, aducându-i aur, smirnă şi tămâie.

Lumină în întunec s'a ridicat şi cerul şi pământul s-au grăbit, ca să-i aducă omagiu şi mărire.

Ce pilde zguduitoare ne apar odată cu Naşterea lui Hristos? Născându-se într'o peşteră săracă, între animalele blânde, vedem cum ţâşnesc înaintea ochilor nostri sufleteşti: umilinţa, mizeria şi scuticile în cari a binevoit Dumnezeescul Om să se înfăşoare.

Vedeţi iubiţi cititori! că pentru toate popoarele şi pentru orice clasă socială, acest eveniment este un izvor dătător de viaţă. Săracul să întrămează şi prinde curaj sub greutatea atâtor lipsuri şi suferinţe, iar bogatul îşi pleacă mândria, şi-n sufletul său se sălăşluşeşte umilinţa şi modestia.

Iată! pilda vieţii Mântuitorului, bate la poarta sufletului nostru şi ne strigă: întoarceţi-vă la Hristos!

Ce face însă lumea?

Cei mai mulţi merg înainte spre povârnişul prăpastiei păcătoase. Principiul cel mai

sublim al religiei creştine — iubirea aproapei — a devenit la mulţi o simpiă temă de discuţie, iar la alţii obiect de câştig.

Praznicul Naşterii Domnului, dorim să fie pentru aceasta categorie de oameni un memento pentru revenire, pentru revenirea la drumul ce ne aduce în casele noastre mulţumire şi fericire. Să facem ca, călăuza vieţii noastre să fie credinţa fecundă în adevărurile Divine, profesate de sf. noastră biserică ortodoxă română.

Şi ca magii dela răsărit, auzind, clopotele sfintei biserici, cari ne vestesc Naşterea „Pruncuţii“ Isus, să alergăm: cu mic cu mare, tînăr şi bătrîn şi să-i adicem prinosul şi jerta inimii noastre.

În loc de aur, să-i aducem inima noastră curăţită de orice întinăciune. În loc de tămâie să-i aducem faptele noastre bune, iar în loc de smirnă, tăria credinţei noastre ortodoxe.

Lumina lui Hristos să lumineze peste noi, familia şi casele noastre.

Şi să ne asociem micuţilor nevinovaţi cari cu credinţă curată cântă: „Naşterea ta Cristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii, lumina cunoştinţei, că întru cei-ce slujau stelelor, dela stea s-au învăţat; să se închine Tie, Soarelui dreptăţii şi să te cunoască pe tine răsăritul cel de sus; Doamne, Mărire Tie“.

Pomul Crăciunului.

*Tu n'ai văzut pădurea, copile dragul meu —
Pădurea iarna doarme, c'asa vrea Dumnezeu.*

*Şi numai câte-un viscol o bate uneori
Ea plânge-atunci cu hohot, cuprinsă de fiori,*

*Şi tace-apoi şi doarme când viscoalele pier;
În noaptea asta însă vin ingerii din cer*

*Şi zboară 'ncet de-alungul pădurilor de brad.
Şi cântă 'ncet; şi mere şi flori din sân le cad.*

Iar florile s'aniină de ramuri până jos
Și-i cânte: și-i lumină și-așa e de frumos!

Iar brazil se deșteaptă, se miră osta ce-i,
Se bucură și cântă ca îngerii și ei.

Tu n'ai văzut pădurea, copile dragul meu
Dar uite ce ți trimise dintr'însa Dumnezeu.

Un înger rupse o creangă din brazil cu făclii
Așa cum a găsit-o, cu fiori și jucării.

Departa într'un săluț e 'n fașe acum Isus,
Și îngerii, o, câte și câte i-au adus!

Dar el e bun și'mparte la toți câți îl iubesc —
Tu vin-o, și te'nchină, zi „Doamne-ți mulțumesc.”
de G. COȘBUC.

Spicuiiri

din broșura: „Miscarea dela Balta sau Inochentismul în Basarabia”, de dl prof. Nicolae Popovschi.

În anul 1909. între moldovenii din Basarabia a început o mare mișcare religioasă, numită „inochentism”, un fel de sectă religioasă după numele ieromonahului *Inochentie*.

Dl prof. Nicolae Popovschi din Basarabia în lucrarea sa de mai sus se ocupă foarte amănunțit de chestiunea aceasta din punct de vedere istoric cultural

Inochentismul, fiind în fond un fenomen cu caracter spiritual, el ne descoperă o latură, și poate una din cele mai însemnate a vieții sufletești a românilor basarabeni.

Cauzele răspândirii „inochentismului” pot servi de bună învățătură și chiar avertisment pentru unii din conducătorii poporului.

De aceea am găsit, că e bine să facem câteva scurte spicuiiri din aceeași prețioasă lucrare. *Ce-i inochentismul?*

Un ieromonah neînvățat, însă talentat, ambițios și o multime ignorantă până la patimă înserată și credincioasă, sau recunoscut unul pe altă și sau înțeleș. Muștimea i-a crezut lui și orbește s'a dus după el. Dânsul i-a vorbit în limba ei, în limba mulțimii; dânsul a devenit exponentul aspirațiilor ei religioase. Muștimea a văzut în el pe conducătorul său sufletesc, pe singurul „părintel”. Ieromonahul neînvățat însă a căzut în greșeli de credință. Astfel, poate fără voia lui și fără ca poporul să fi fost conștiu că s'a depărtat dela dreapta credință, s'a format o nouă sectă religioasă, numită „inochentism”.

Cerința religioasă a poporului era mare, care s'a potențat sub influința puternică a pelerinajelor la sf. mănăstiri din Rusia.

Biserica oficială cu caracterul ei prea formalist, nu putea satisface această cerință religioasă mai ales

că la unele parohii românești au fost trimiși preoți ruși și bulgari, cari nu cunoșteau limba poporului și din pricina necunoașterii limbii moldovenești, nu erau în stare să satisfacă cerințelor religioasă ale poporului.

Între poporul moldovenesc din Basarabia și biserica condusă de prelații ruși se săpa în mod inevitabil o prăpastie, care pentru viitor nu prevestea nimic bun. Antagonismul între biserică și popor creștea treptat. Popul ța fiind deșceptată la o viață religioasă mai încordată, mai consientă și nefund satisfăcută prin îndrumarea predominantă a bisericii oficiale, a apucat calea ei proprie și ca și poporul rus a început să caute satisfacție în alte părți, pe alte căi... Una dintre aceste căi a fost secta numită „inochentismul”.

Un preot a spus: „Vina inochentismului e în slăbiciunea noastră; noi (adecă reprezentanții bisericii) n'am fost gata întotdeauna să potolim foamea sufletească a păstoriilor; nu le dădeam totdeauna aceea, ce ei căutau; de aceea, ei au și apucat într'altura căutând să primească acolo aceea, ce n'au primit dela noi!”

O adeptă alui Inochentie spune, că: „Inochentie le-a făcut cunoscută evanghelia și până la Inochentie ei n'o cunoșteau că preoții nu le spuneau lor de evangheliie; că ei (moldovenii) se puneau în genunchi când se citea evanghelia în biserică, însă n'o pricepeau, deoarece se citea în rusește, că și slujba dumnezeiască și predicile în rusește erau niște țelese de ei și nici o mângăere nu le dădeau lor și nici o hrană pentru hrana lor sufletească”.

Un preot misionar mărturisește că: „Pentru sine poporul cere evanghelia în limba moldovenească *cu tâlmăiri tot în moldoven șe!*”

Un alt preot spune: „Lipsa de satisfacere și nepriceperea serviciului divin în limba slavonă a provocat „inochentismul”. În fine un alt preot a spus: „Între mine și poporeniile mei a crescut un părete întrag. Eu nu-i văd pe dânsii și ei nu mă văd pe mine”.

Moldovenii nepricepând slujă dumnezeiască în slavonește și cu atât mai puțin propovăduirea păstorilor în limba rusă, prin forța lucrurilor se îndreptau spre călogărul *Inochentie*, care pricepea în chip deșăvășit limba moldovenească știa să propovăduiască.

La depărtarea dintre preoți și păstoriți a contribuit mult și seminarul teologic, din care a ieșit majoritatea preoților mei basarabeni.

Absolvenții seminarului teologic, în ce privește cunoștințele teologice erau, ce e drept, bine pregătiți pentru misiunea lor înaltă, dar *sufletește* erau mai depărtați de popor. Se întorceau la sate ca intelectuali înzestrați cu alte aplecări intelectuale, deprinși cu alte idei necunoscute poporului și străine concepției lui. Se întorceau cu sete după înmulțirea cunoștințelor teologice, dar cu *mai puțină grijă de a duce o viață corespuzătoare cu ideile mărturisite*.

Poporul a observat, că *viata* și cuvântul preotului „*învațat*“ nu iasă din adâncul inimii.

Despre un preot cu numele Șefan se zice, că cu *personalitatea* și *popovăduirea* sa cuceră lumea, deși nu se putea număra între cei învățați. Oamenii îl ascultau, când predica în sf. biserică, că vorbea — cum zicea poporul — din Duhul lui Dumnezeu. Tăranii mai ziceau că într'ânsul este Duhul lui Dumnezeu.

Poporul înțelege deosebirea între el și omul cel „*învațat*“ însă nu tocmai pricepe valoarea științei, nici nu recunoaște superioritatea ei.

Poporul are alt criteriu pentru aprecierea ființei omenești; acesta este: corespunderea faptelor cu ideile sau mai scurt, *viata* și cuvântul să fie mai puțin iscusite, însă să fie ieșite *din adâncul inimii*.

Poporul n'a putut avea prea multă încredere în preoții aceia, a căror familie au fost lipsite de duhul bisericesc, în viață și în vorbe.

Antagonismul dintre preoți și parchieni l'a promovat și mersul istoriei, care a îndreptat o pătură a societății pe calea culturii, pe alta însă a lăsat să zacă în întunerecul ignoranței, precum și limba rusească introdusă în biserică.

Abătuți dela calea firească a dezvoltării culturale, moldovenii noștri, nu avea în viața lor decât un singur *luminis* — *religia*.

Religia a fost pentru ei singură rază care străbătea norii groși ai oblăduirii străine și venea din lumea tainelor vecinice deșteptând sentimentul religios. Astfel situația izolată a moldovenilor trebuia inevitabil să intensifice înrăurirea religioasă care venea dela sf. mănăstiri din Rusia.

Religia era un viu și puternic factor al vieții lor. Starea grea materială, cu care trebuiau să se lupte, întărea și mai mult în sufletul lor aspirațiunile religioase.

Inochentismul este un puternic protest contra acelei nepăsări criminale pe care au avut-o față de moldovenii noștri săteni, mai marii lumii, stăpânirea țaristă, și biserica oficială rusă, condusă de interese politice.

Ideile inochentiștilor nu aveau pentru ei înșămănătatea unor credințe neștrămutate, a unor dogme, și în fond, în toată mișcarea, nu jucau decât un rol secundar. Idei atât de neclare și uneori poate absurde, ca acele ale inochentiștilor, o învățătură compusă din elemente contradictorii și întâmplătoare, cari nu înfățișează un sistem câtuș de puțin cuprinzător, nu putea să fie, să constituie temelia unei astfel de puternice mișcări.

Nu ideea, nu teoria ridică mulțimea și susținea mișcarea; nu ideea, nu judecata i-a adus pe inochentiști la acest sbucium, la acel chin sufleteș, de care s'a vorbit mai sus, ci neliniștea sufletească setea nepotolită pentru o viață nouă, i-a adus pe bieții moldoveni la concepția lor încălțită.

Din această neliniște, din acest dor se nașteau și acele idei primitive și variate care lor li se păreau mai potrivite pentru starea lor sufletească, cu ajutorul cărora ei se străduiau să conceapă cele ce se petreceau cu ei, dar cari nu determinau deloc conduita lor.

Și dacă inochentismul a ajuns la o dezvoltare atât de puternică, puterea lui n'a fost în *teorie* ci în *practică*, în aceea energie sufletească cu care adeptii lui stăruiau să înfăptuiască în viață ideile lor, greșit înțelese.

Aceasta se dovedește și prin faptul că din toată învățătura creștinească ei n'au luat și nu s'au interesat, decât de ideile morale privitoare la viață.

Problema inochentismului nu poate fi rezolvită decât prin mâini curate, cu inimă deschisă, cu cuget cinstit și luminat dând acestor însetate suflete românești hrană sănătoasă, care să satisfacă cerințelor religioase și culturale.

Iar noi, ca de încheiere, adăugem: Lumină numai prin lumină; credință, morală și dragoste creștinească numai prin credință morală și dragoste creștinească se poate dobândi.

Tot ce nu iasă din convingere curată și din adâncul inimii, nu atrage, nu înălzește și nu cucerește. Preotul bun nu poate fi ca soarele de iarnă, care numai luminează, așa cum, de mântuială, dar nu încălzeste și nu produce nimic, ci trebuie să fie ca soarele de primăvară și de vară, care luminând, încălzeste, produce, dă viață și hrană. Prosperarea și înflăcărea bisericii stă în dragostea și apostolatul preotului, în dragostea chemării și a oamenilor.

Deci lumina lui Christos să lumineze tu uror!

Mihail Păcățian.

Predică

La Nașterea Domnului nostru Isus Hristos.

„Și noi am privit și mărturisim că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii“. (Epistola Ioan c. 4. V. 9).

Frați creștini!

După ajunarea obișnuită în sf. post al Nașterii Domnului Hristos, iată, că steaua cea mult așteptată și văzută de ochii sufletului nostru asupra pesterii din Vifleem, a cvereste azi minunea prin graful ingeresc, care vestește că s'a născut Domnul Hristos. Dela scăpatul soarelui și până la revărsatul zorilor, micii copilași n'au încetat a lăuda pe păstorii din câmpia Vifleemului cu cântări de laudă și mărire lui Hristos. Cântările „Irozilor“, adevărate mărețta împărătescului praznic al împăratului împăraților. Ear sfânta noastră biserică, cu bucurie exclamă victoria icononiei dumnezeiești, prin sf. apostol Ioan „Și noi am privit și mărturisim, că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii“.

Fraților! Din letargia materializmului actual, ne trezește astăzi praznicul Nașterii Mântuitorului Hristos. Sufletul nostru oropsit de atâtea deșertăciuni lumești, cu mare plăcere simte popasul de azi, în mărturisirea credinței. „Cine va fi mărturisit, că Isus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămâne în el și el în Dumnezeu“. (ep. I Ioan c. 4. v. 15.).

Credința în venirea Mântuitorului, a format razim de mângăere protopărinților noștrii, a întărit pe Iacob în pustia Mesopotaniei, — promițându-i D-zeu, că nu-l va părăsi, nici pe el, nici sămânța sa, — și a fost propovăduită de profeți. Ear creștinilor li-s'a desăvârșit această credință, prin întruparea Fiului lui D-zeu, și adevărarea iubirii dumnezeiești. În această fu cunoscută iubirea lui Dumnezeu către noi, că Dumnezeu a, trimis în lume pe Fiul său unul născut ca să trăim prin trăsusul (I. ep. Ioan c. 4. v. 9)

Misterul acesta al Iconomiei pavin formează aluatul, care a produs mulțimea de martiri, mucenici și creștini buni.

Tot de acest mister au fost călăuziți și credincioși sf. noastre biserici, cari cu atâtea evlavie așteptau sosirea zilei Nașterii Domnului. În chear trecutul apropiat, părinții noștrii așteptau ziua „Mântuirii“ de azi, cu mai multă nerăbdare, căci trupurile lor slăbite de înfrânare și post; precum și sufletele lor hrănite de puterea rugăciunii și spălate cu Sfântul Sânge al Mântuitorului, erau pregătite de-a gusta Impărătescul praznic al Nașterii D-lui. Azi, parcă sufletele noastre se pregătesc de praznice prin numărarea săptămânilor de post și căutarea sărbătorilor la calendar. O! ce timpuri, ce moravuri.

Spun oamenii mai bătrâni, că lumea mai mult s'a schimbat în rău de la introducerea atâtor „legi“ (religiuni) în lume, deoarece, înainte de-a exista „pocăiții“, „advenștii și alte secte lumea eră mai temătoare de D-zeu, și mai cu cinste față de mai marii lor. Posturile erau adevărate posturi, țiuute până și de copii cel mici, ear părinții alătura de copii lor, mergeau la sf. scaun al mrturisirii și cu credință și dragoste se apropiu de Păharul D-lui.

Aceste religii nouă le-a răspândit la noi dușmanii neamului nostru, dar, după cum se vede, nu sunt în stare să dea sufletelor mulțumirea și îndestularea, ce o avem în așezămintele bisericii noastre drept măritoare, lăsate de Mântuitorului Hristos și Sf. părinți.

Biserica noastră ortodoxă a fost și este condusă de cel mai Divin și neresturnabil adevăr, că la urmă va fi „o turmă și un păstor“, ear oile perdute se vor întoarce la pășunea cea adevărată. La această ne îndeamnă cuvintele apocalipsului lui Ioan c. 7. V. 13-17 „aceștia îmbrăcați în veșminte albe cine sunt și de unde veniră? Și i-au zis, Domnul meu, Tu știi. Și mi zise: aceștia, sunt cari vin din mare strămoare și spălară veșmintele lor și le albiră cu sângele Mielușelului Nu vor mai flămânzii nici nu vor mai

înșeta Pentru că Mielușelul care este în mijloc și va pășuna și-i va călăuzii, la ale vieții isvoare, și va șterge Dumnezeu ori-ce lacrimă din ochii lor“.

Ear creștinilor cari cu res gnațime creștinească au primit și păstrat toate așezămintele bisericii, lăsate nouă de Hristos și de SS. părinți, le servesc cuvintele Mântuitorului către turma d-lui Laodiceia:

„Biruitoare, lui îi va da să șază cu mine pe tronul meu, fiind-că și eu am biruit și am șezut cu Tatăl pe tronul Său. Cine are urechi asculte ce zice bisericilor spiritul“. Amin.

Micălaca, luna Decemvrie 1926.

Ioan Marșieu
paroh. ort. rom.

Magii de la răsărit.

Câteva zile după nașterea minunată în peștera din Vitelem, trei magi — mari filosofi și oameni învățați — au sosit din Chaldea și au îngenunchiat înaintea lui Iisus.

Veniseră din Ecbatana, sau chiar de prin părțile Mării Caspice. În spatele cămilor, cu desagii lor plini, atârnați de oblâncul șelei, făcură călătoria peste Tigru și peste Eufrat. Trecură prin groaznica pustie a nomazilor, mergând dealungul țărnicilor mării moarte. O stea nouă, — ca și cometa care apare pe cer, vestind nașterea unui profet sau moartea unui Cezar — i-a condus până în Iudeea. Veniseră ca să prezinte omagii înaintea unui rege și au aflat un copilăș înfășat în scutece, ascuns și retras în fundul unei peșteri, în care petreceau păstorii Iudeei în timpul iernei.

Cam cu o mie de ani înaintea lor, o regină din Orient, a pelerinat în Iudeea, aducând și dânsa daruri: aur, miresme bine mirositoare și comori de pietre scumpe. Ea allase însă un rege puternic, șezând pe tron cel mai puternic rege din cei ce a domnit în Ierusalim. De la dânsul a învățat ceia ce nimeni n-a putut-o învăța.

În schimb Magii, cei ce se țineau mai învățați ca regii, afiaseră un copilăș de câteva zile, un copilăș care nu știa întreba sau răspunde, care dacă ar fi fost deja mare, ar fi lepădat chiar de atunci comorile materiale, împreună cu știința materială.

Magii nu au fost regi, însă în Midia și Persia, ei erau partizanii și apărătorii regilor. Regii porunceau peste popoare, Magii însă conduceau pe regi. În calitate de preot jertitor, tâlcuitor de visuri, profet și ministru, numai ei puteau veni în atingere cu Ahura-Mazda, Dumnezeu cel Bun; numai ei cunoșteau viitorul și distinel. Cu însăși mâinile lor omorau animalele cari erau dușmanii omului și a semănăturilor: șerpii, insectele stricătoare și paserile răpitoare.

Curățau sufletele și câmpurile; nici o jertfă nu era bine plăcută lui Dumnezeu, dacă nu era prezentată prin însăși mâna lor, nici un rege nu declara

(Alcea) războiu fără de a fi ascultat întâi părerea lor. Ei erau în posesiunea secretelor pământeste și cerești, erau întâi înaintea poporului în numele științei și al religiei. În mijlocul unui popor ce trăia numai pentru materie, ei jucau rolul de spirit.

Era deci cuvîncios, ca venind, să se închine înaintea lui Iisus. După dobitoace, cari reprezintau natura; după păstori, cari sunt poporul; aceasta a treia putere — știința — și dânsa cade în genunchi în fața peșterii din Vitleem. Vechea castă de preoți ai Orientului, prezintă omagii noului Domn, Cel ce nu peste mult timp își va trimite pe vestitorii cuvintelor Sale spre Orient. Înțelepții își pleacă genunchii înaintea Celui ce știința cuvintelor și a numerilor o subordonează înțelepciunii celei nouă a Iubirii.

Magii în Betleem reprezintă vechiile teologii, cari recunosc revelațiunea definitivă, știința care se deosebeste în fața nevinovăției, bogăția care se apleacă la picioarele sărăciei.

Lui Iisus îi aduc în dar acel aur, pe care Dânsul mai târziu îl va călca în picioare; nu pentru aceea îl prezintă, ca și cum Maria cea sărmană ar avea cumva lipsă de el, ci fiindcă — încă înainte de a fi sosit vremea — să primească sfatul Evangheliei: vinde tot ce are și împărțește așăracilor. Nu i-au adus tămălia ca printr'ansa să izgonească mirosul greu din peșteră, ci pentru că cultul lor era în descompunere și astfel ei nu vor mai avea lipsă de cădeînțe și miresme pentru altarele lor. I-au adus smirnă, care se folosește la îmbalsămarea morților, fiindcă știau că acest prunc de tânăr va muri, iar mama Sa, cea ce zâmbește acum, va avea trebuință de miresme pentru îmbalsămarea corpului fiului Său.

Ingenunchind în ornatele lor pompoase, regești și preoțești, jos pe paiele de veghe, ei, prea puternici, învâțații, ghicitorii, se aduc pe sine însuși ca semn de supunere a lumii.

Iată că Iisus astfel a primit înalta investitură, care duvă drept îl aparține. Idată după plecarea magilor, au și început persecuțiunile din partea acestor, cari până la moarte îl vor urî.

(Trad. după G. Papini *)

Dr. I. Felea.

Credincioșilor mei de anul nou.

În cărțile scrise cu tendință creștinească, aflăm multe lucruri frumoase de cetit, multe sfaturi, axiome prinse din viață, mult îndemn pentru nobilitarea și înălțarea sufletească a omului, multe parabole pline de lume și folositoare învățăminte.

Între altele am cetit o istorioară, ce mi se pare potrivită să v'o spun în această ziua, care este începutul unui an nou:

*) Giovanni Papini: „Istoria di Cristo”, tradusă din italianește, va apare în volum.

Într'o colibă scundă, cu grindulița răzîmată de-o proptă, în ferestri cu hârtie în loc de sticlă, locuiau doi oameni, bătrâni ca vremea, niși ca iarna, gârboviți de greul vieții. Nu cunoșteau ce este invidia. Fericți că își pot câștiga traiul zilei, neîncetat se rugau lui D-zeu, și D-zeu îi întăria. La adânci bătrânețe stând ei de vorbă, spre suprînderea lor, văd că în vatra chillei lor răsare un firicel de iarbă. Și-l vedeau cum crește. În scurtă vreme ajunsese, cu vârful în grindă și par'că'r fi căutat vr'o deschizătură să pătrundă mai sus. Atunci moșul cu un sfredel îi făcu loc și firul miraculos își vârî mugurelul în spărtură și crescă până în a doua zi de acoperi nu numai căsuța modestă, ci și împrejurimea toată. Înțeleșeră bătrânii, că acesta nu este lucru obicinuit și se cutremură de puterea absolută a lui D-zeu. Și își zise în gândul său bătrâna: D-zeu ar putea face și cu noi o minune. Să ne facă bogați, să ne pomenim dintr'o dată niște boieri, ca să trăim și noi o clipă în bine pe acest pământ, ci tu moșule urcă acest minunat pom până la D-zeu și-l roagă să ne facă boieri. Moșneagul fără ezitare făcu întocmai. D-zeu voind să-i pună la probă le împlini ruga.

Când s'a reîntors moșneagul s'a minunat de ce a văzut. În locul colibei o locuință frumoasă cu ferestri mari, luminoase, de cari el nici nu visase până aci. O curte largă, curată, plină de argați, de vite și de toate bunătățile acestui pământ, iar baba cu care înbătrânise în năcăz și sărăcie, sta acum mândră și în-tânărită par'că, înbrăcată în haine curate, scumpei împărțind la porunci plecaților servi.

Și au trăit boierii noștri mulțămîți, fericți la început, dar au făcut nu peste mult cunoștință cu alți boieri, mai bogați decât ei, au ajuns apoi cu vremea la curtea regală și li s'a dat ocaziune să vadă multe lucruri mai luminoase, mai scilpitoara de cât în palatul lor boieresc. Și când se reîntorceau acasă la ei li se părea atât de vechiu, șters și urât palatul lor și se plictiseau în el. Se revoltară chiar, că alții au mai multe bunătăți de cât ei și încolț în inima lor dorința de mărire. De când deveniră boieri, se făcu schimbare și în sufletele lor. Uitară să se mai roage lui D-zeu, Baba-boereasă își zise în gând: Dacă D-zeu a voit să ne facă fericți să ne fi dat mai multe bunătăți cum a dat și altora, ci te du moșule la D-zeu să-l rogi să te facă pe tine împărat și pe mine împărăteasă.

Mare a fost bucuria moșneagului-boier când s'a întors dela D-zeu. În locul casei boierești găsi un pompos și strălucitor palat împărătesc și oști multe și generali și boerime slugarnică și pe împărăteasa lui zâmbind fericită în tronul domnesc. Și încunjurați de mărirea și bunătățile, de cari se împărțeșcă Stăpânitorii lumesti, au trăit până la un timp fericți, dar nu peste mult li se păru că alți împărați sunt mai tineri, au împărății mai întinse, avuții mai multe și au început a-i stăpâni neîndestularea. Cărtiau că nu sunt fericți ca alții. Și împărăteasa, sătulă de glorie, de petreceri plictisită de hainele scumpe zise moșului:

— Dacă D-zeu vrea să fim cu adevărat fericiți să ne facă ceva mai mari decât înpărății, să ne facă un fel de d-zei aici pe pământ. În părății a plecat și a treia oară, dar D-zeu pentru atâta nemulțămire, neîndestulare și ingrățitudine i-a schimbat, în urâte paseri sburătoare.

Și când s'a reîntors în părății a travestit în pasere văzu, ca într'o ceață, în locul palatului înpărătesc și a bogățiilor multe, coliba pustie cu sărăcia stăpânitoare, iar în jurul ei sbura, cobind, o pasere urâtă, fosta înpărăteasă, care nu s'a mulțămât nici cu toate bunătățile acestei vieți.

Așa a pedepsit D-zeu pe cei neîndestulați.

Iubiții mei aceasta istorioară multgrăitoare nu este aruncată la întâmplare în cărțile noastre, iar eu am spus-o în acest loc, de preamărire a lui D-zeu, fiindcă din trânsa se desprinde o fundamentală trăsătură a vieții sociale de azi. Omul zilei noastre este vecinic nemulțămât, și toate bunătățile de cari se împărtășește sunt prea puține, ca să-l poată îndestui. În scurt timp le bagatelizează, îl plătisesc și le urăște chiar, fiindcă ale altora sunt mai preț oase. Cerceteze fiecare sufletul său și va afla, că așa este.

Bunul D-zeu a învrednicit neamul nostru de mari daruri. Provedința a răsplătit suferințele seculare și neclintita credință neamului, și suntem chiar noi acei fericiți în zilele cărora visul nostru, cântat de poeți, să întru hipat.

A fost vremuri, când de abia licăria tainic în sufletele părinților și moșilor noștri visul în realitatea cărula noi ne destătăm. Trudiți, ținuți în întunec, în coliba sărăciei atâtea veacuri, dar având în suflete credința în D-zeu, înaintașii noștri au putut fi mai mulțămâți cu puținul lor, decât urmașii lor, cărora le lipsește încrederea în D-zeu.

De opt ani neamul românesc, stă mândru biruitor în rândul popoarelor mari, luminate, cuprinzând sub sceptrul stăpânirii naționale aproape toți fiii neamului. Dară unde este mulțămirea, care ar trebui să tresalte în inimile noastre din înțelegerea acestei mari schimbări?

Dacă unul sau altul dintre noi nu ne putem face pe placul inimii, dăm expresiune nemulțămirii noastre, indignării, răutății și patimilor noastre, fără să ne înțelegem, că dorințele noastre sunt juste sau ba? Așa în viața socială.

În viața familiară nu stăm mai bine, cu puține excepțiuni ura, dușmănia ne stăpânesc. Rareori suntem mulțămâți cu ce avem și ne roade ceva în fundul inimii că vecinul nostru are mai mult.

Cercetând fiecare sufletul său să se mărturisească în taină conștiinței sale și dacă în inima sa s'ar fi furisat atari sentimente urâte să le alunge de acolo. Ca să poată intra în anul nou cu sufletul curat. Din pășania celor doi bătrâni să ne fie spre învăț a fi mulțămâți cu rodul muncii noastre cinștite, căci chiar

dacă am ajunge la un bun mai mare de cât putem noi câștiga prin sudoarea feții noastre, acest câștig fără trudă nu ne va aduce mulțămire, pentru că omul atâtea valorând numai cât muncește, numai din agoniseala proprie poate să dobândească mulțămire.

Cine nu va mulțămii lui D-zeu pentru puțin, va cărți și când va ajunge la multe bogății, și nu va fi fericit nici odată.

Indemnându-vă să curățiți sufletele voastre, de amărăciunile și sentimentele de neîndestulare, și să le întăriți în lupta pentru bine ce vă așteaptă în noul an cu credința creștinească în D-zeu, și încrederea fără șovăială în noua orânduire a țării noastre iubite, înplor binecuvântarea lui D-zeu peste gândurile și vrenile voastre rugându-l să trimită cuget luminat în toate lucrurile voastre, în muncă spor, peste hotare, mană, în inimi simțeminte blânde, de iertare, înfrățire, în sfătuțiile bune, armonie, ca să puteți ajunge la binefăcătoarea îndestulare creștinească, și vă asigur că pe aceasta cale veți ajunge să trăiți un An nou fericit!

Tie Flaviu.

Un studiu important.

Doctrina ortodoxă.

Revenind la învățătura Bisericii noastre, trebuie să accentuăm, că — contrar rădăcirilor protestante — sfintele taine sunt:

a) Cauze care mijlocesc în realitate primirea harului, iar nu semne goale, nici numai condițiuni ale primirii harului.

b) Cauze secundare și instrumentale, adică împărtășesc harul lui Dumnezeu, care e cauza primară.

c) Deși secundare și instrumentale, ele totuș lucrează direct, iar nu prin mijlocirea credinței sau a vreunei alte dispozițiuni subiective, și

d) Cu toate acestea nu esclud necesitatea unei anumite dispozițiuni subiective pentru primirea harului, ci dimpotrivă o presupun, dar eficacitatea lor nu depinde de aceasta.

Învățătura că sfintele taine lucrează direct sau nemijlocit, că adică împărtășesc harul dumnezeesc independent de starea primitorului și a săvârșitorului se rezumă în formula sau termenul scolastic ex opere operato, spre deosebire de cea care se exprimă prin termenul ex opere operantis.

În Sfânta Scriptură se învață lămurit, că sfintele taine împărtășesc nemijlocit harul. Astfel Mântuitorul zice către Nicodim: „De nu se va naște cineva din apă și Duh, nu va putea intra în împărăția lui Dumnezeu“ (Ioan 3,5). El

nu condiționează deci intrarea în împărăția lui Dumnezeu decât din nașterea din apă și din Duh, adică numai de săvârșirea tainei sfântului botez, iar nicidecum de dispozițiunea subiectivă a primitorului sau a săvârșitorului. Tot astfel și sfântul apostol Pavel zice despre efectele sfântului botez: „Nu din lucrurile cele cu dreptate pe care le-am făcut noi, ci după a Sa milă ne-a mântuit (Domnul Hristos) prin baia nașterii de a doua și prin înnoirea Sfântului Duh” (Titu 3, 5), adică renașterea ce se dobândește prin botez nu se săvârșește pentru credința sau meritele noastre personale, ci numai prin îndurarea lui Dumnezeu, care ni-se comunică prin simpla săvârșire a sfântului botez. Tot sfântul Pavel amintește lui Timotei, că darul lui Dumnezeu care este în el, îl are numai prin punerea mâinilor lui (alui Pavel), fără vre un merit personal (II. Timotei 1, 6) și aceeași idee o întâlnim și în (Faptele Apostolilor 8, 17, 18.) Foarte limpede spune aceasta și sfântul Ioan Gurădeaur: „Omul nu contribuie cu nimic la sfintele taine, ci totul este lucrul atotputerniciei lui Dumnezeu, El este cel care ne sfințește, (Omilia 8 asupra epistolei I. către Corinteni).

Rațiunea pentru care sfintele taine împărtășesc harul prin simpla lor săvârșire, sau ex opere operato, este dar, cum rezultă din cele ce preced, că ele sunt opera sau lucrarea directă alui Dumnezeu asupra celor ce le primesc, iar săvârșitorii lor sunt simpli mijlocitori sau intermediari ori instrumente. Aceasta o exprimă, între alții, destul de lămurit fericitul Augustin prin cuvintele: „Eficacitatea botezului nu atârână nici de meritele celor cari îl săvârșesc, nici de ale celor cărora li-se administrează, ci de ale Celui care l-a așezat (Isus Hristos)”, (contra Cresconium IV. 18).

Harul ce se împărtășește prin sf. taine.

Scopul sfintelor taine este sfințirea omului. Prin urmare, harul pe care ele îl împărtășesc este harul sfinților. Printr'unele din ele însă acest dar se dă omului lipsit de har, iar printr' altele se sporește harul celui ce le primește. Din prima categorie face parte taina sfântului botez, care se săvârșește asupra celor ce nu sunt încă creștini și deci n'au primit mai înainte nici un har, cum și taina po.ăinței, care se aplică celor ce au pierdut, din cauza păcatelor personale, harul primit la sfântul botez. Din a doua categorie fac parte toate celelalte sfinte taine, care se dau numai celor ce sunt în stare harică, în scopul tocmai de a spori harul deja existent în primitor. Cele dintâi se pot nu ni sfinte taine de normalizare, iar cele de al doilea de perfecționare a sufletului creștin.

Pe lângă harul sfinților pe care-l împărtășesc toate sfintele taine fără deosebire, fiecare din ele mai împărtășește și un har special, care ajută la atingerea țintei deosebite ce se urmărește de fiecare sfântă taină în parte. Dacă aceasta nu s'ar îndeplini, n'ar fi fost nevoie să se institue mai multe sfinte taine. Astfel prin sfânta taină a botezului se dă, pe lângă harul sfinților care produce renașterea, și harul special de a putea păzi îndatoririle luate la botez și cel de a primi celelalte sfinte taine. Prin mirungere, pe lângă că se înmulțește harul sfinților, se dă și harul special de a putea lupta cu tărie pentru păstrarea și apărarea credinței. Prin pocăință se dă, pe lângă harul sfinților, prin care se curăță păcatele, și harul special de a fi mai puțin accesibil păcatului, și așa mai departe și cu celelalte sfinte taine.

În sfârșit, unele dintre sfintele taine lasă în sufletul celor ce le primesc o urmă sau imprimă un caracter, care nu se poate șterge niciodată și nici într'un fel. Între aceste taine se numără în biserica noastră botezul și hirotonia, iar în biserica romano-catolică și ungerea cu sfântul mir sau confirmarea, cum o numesc apusenii. Caracterul de creștin și cel de cleric, care se dobândește prin sfântul botez și hirotonie nu se pierde, chiar dacă cel care l-a primit s'ar lepăda de credința creștină, ci numai rămâne neluat în seamă, nu mai e în vigoare. De aceea, când un renegat vrea să se reîntoarcă din nou în sânul bisericii, nu se mai botează, iar clericul ori de ce s'ar face vinovat, nu-și pierde harul dobândit prin hirotonie, ci numai e oprit de autoritatea bisericească de a și exercita drepturile ce decurg din treapta ierarhică ce are. Indelibilitatea caracterului imprimat de aceste sfinte taine este rațiunea pentru care ele nu se repetă.

Măsura în care sfintele taine împărtășesc harul sfinților și pe cel special d'feră după gradul de pregătire al primitorului. Mântuitorul însuș a zis despre femeia cea păcătoasă: „Iartă-se păcatele ei cele multe, că mult a iubit” (Luca 7, 47). Pentru acest cuvânt, sfinții părinți îndeamnă pe credincioși să se pregătească sufletește cât se poate mai bine pentru primirea sfintelor taine. Să ascultăm d. p. pe sfântul *Ciril al Ierusalimului*, care zice: „*Curăță-ți vasul, ca mai mult har să primești ecd. vertarea păcatelor se dă tuturor deopotrivă, dar împărtășirea Sfântului Duh se dă fiecăruia după măsura credinței. Dacă te ostenești puțin, puțin ei, dacă vei lucra mult, mare-ți va fi plata. Pentru tine însuși alergi; caută dar ceea ce-ți este de folos*” (Cateheza I, 5).

Predică

la BOTEZUL DOMNULUI

„Pui de năpârci! Cine v'a învățat să fugiți de mânia viitoare"... (Luca Cap. III—17).

Șirul frumoaselor praznice de iarnă se încheie azi cu Botezul Domnului. A sosit timpul ca Fiul lui Dumnezeu care a venit în lume pentru mântuirea neamului omenesc să-și înceapă lucrarea sa mântuitoare și ca hunc pilduitor se supune blând, botezării de către sf. Ioan Botezătorul celce îi pregătea calea în pustie strigând: „Indreptați-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!“ (Matei cap. III—1).

Glasul sf. Ioan Botezătorul în pustie răsună ca un tunet la urechile fariseilor, cari auzind de mulțimea celor ce au alergat la Iordan, au alergat și ei să vadă și să audă ce face acest om. Ioan Botezătorul cunoscând din departe gândurile lor cu asprime îl întâmpină zicând: „Pui de năpârci! Cine v'a învățat să fugiți de mânia viitoare!“ Pui de năpârci? Ce greu cuvânt. Azi aceste cuvinte adresate vouă, ar trezi mirare și indignare. Viți zice de sigur, doar nu suntem noi așa de veninoși ca năpârcile? Fiește care să-și cerce conștiința să-și cântărească faptele bune cu cele rele ș'atunci singur va putea judeca dacă îl atinge aceste cuvinte aspre. Și sf. Ioan dacă a văzut mirarea lor le zise: „Faceți roade de fapte, cari să fie vrednice de îndreptarea voastră (Luca III—18).

Sf. Ioan Botezătorul cerea dela farisei să-și schimbe viața din temelii. Așa vă cere Biserica și vouă să vă schimbați viața cu totul. „Căci este Unul care botează cu Duh și foc“ zice sf. Ioan și „El despărtează grâul de pleavă, grâul ca să-l păstreze în grânar, iar pleava s'o ardă în foc care nu se stinge“. (Luca III—16—17).

Vedeți dar iubiți creștini că nu-i de ajuns să te numești creștin — nume moștenit din moși-strămoși — ci trebuie să ajungi să cunoști Evanghelia Domnului trebuie să cunoști pe Hristos, trebuie să trăești potrivit acestei credințe, trebuie înainte de toate să-ți hrănești sufletul în toată ziua cu Cuvântul lui Dumnezeu pe care-l găsești în sf. Scriptură.

Dacă le faci acestea toate ajungi într'o stare nouă, care te apropie mai mult de Hristos, îți schimbă toată ființa și simți cum bate în sufletul tău credința, că numai Hristos este fericirea omenească.

Astăzi când ceriurile deschizându-se, se aude glasul Tatălui: „Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit, pe acesta să-l ascultați“, care dintre voi se mai îndoiește, că mântuirea vremelnică și veșnică se poate câștiga pe alte căi, decât ascultând învățăturile lui Isus Hristos? N'am cuvinte mai frumoase cu cari să pot pătrunde în sufletele voastre și să sădesc credința cea vie în Hristos.

Mi-a zis cineva că „Părinte prea ne ții de ocară, despre femei zici că nu fac copii, că se îmbracă în

haine prea scumpe, să nu ne slăbești cu cuvintele că sunteți păcătoși, ursiți pieriei“. Iubți credincioși de câte ori n'ași dori să vă grăesc blând: „Fraților fără Dumnezeu și Hristos, mergeți singuri către prăpastie“, dar văd cu durere, că faptele voastre cele bune le covârșesc nelegiuirile și fărădelegile care vă pasc sufletele.

Astăzi vă văd pe mulți adunați în sf. Biserică și așteptați sfințirea apei cu care să vă botezați.

Dacă n'ați avea credința că stropindu-vă cu apa sfințită este întăritoare și feritoare de multe răutăți n'ați fi venit așa mulți la sf. Biserică. Atunci mă întreb? Dacă credeți în puterea curățitoare a apei sfințite, de ce nu alergați și în postul cel mare să vă împărtășiți cu minunata Taină a Cuminecătorei, prin care vă curățiți și trupul și sufletul de toată întinăciunea și fărădelegea.

Iubiților fii sufletești! deschideți-vă inima și sufletul vostru și lăsați să vă străbată Duhul cel sfânt alui Dumnezeu și luminați de cuvintele Tatălui: „Acesta este Fiul meu cel iubit pe acesta să-l ascultați“... Să mergem la Iordan și văzând botezul Domnului, botezându-ne și noi cu apă sfințită să ne rugăm, ca darul lui să se reverse din belșug asupra noastră acum și pururea și în vecii vecilor.

Amin!

Pr. Tr. Golumba.

Uneltirile Uniaților

Deciziunea cu Nr. 49836, din 19 Noemvrie 1926 a Onor. Minister de Culte spune că, din visteria Țării nu se vor mai dotă cu congruă decât acei preoți, cari au la orașe parohii cu 400 familii, iar la sate 200 familii.

Iar pentru parohiile nouă, pe lângă aceste condiții, se cere să aibă și casă parohială.

Deciziunea arată că, pentru cazuri bine motivate și în mod excepțional, Ministrul mai poate înființa parohii și sub numărul de familii arătat.

Articolul 2 al deciziunii spune că, se vor revizui toate parohiile existente, spre, a li se aplica dispozițiile de mai sus, bazate pe art. 29 și 30 din legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe.

Iar în art. 4 al diecezei se zice că, dispozițiile relative la numărul familiilor și la înființarea de parohii noi se va aplica tuturor cultelor din Țară.

Observăm că dispozițiile anterioare acordau plățirea congruei când numărul credincioșilor unei parohii e cel puțin 300 suflete și erau mai favorabile decât actuale dispoziții, care corăspund împrejurărilor existente în Vehiul Regat, și nu se potrivesc cu împrejurările dela noi, unde trăim amestecați cu credincioși de altă limbă și credință.

Decizia ministerială a stârnit mare valvă între confesiuni cari nu se împacă cu ideea că epoca privilegiilor a dispărut.

Sfânt Pământ al Făgăduinții încă mai sunt fii de ai tăi cari se găesc încă tot în pustie și murmură și se gândesc cu duioșie la zilele când erau în Egipt! Acolo aveau măcar pâne, deși munciau de-a-asuduu în umbra piramelor.

Unii se par a fi mulțumiți să trăiască cu mana căzută din cer diminiată de diminiată și să nu mai facă nici o încordare spre mai bine.

Dar oameni aleși de Dumnezeu zic: *mereu înaintei!* Și sunt capabili să înfrunte orice, mai ales din pricina acolora, cari se pot desface din încătușerile trecutului și n'au intuiția viitorului.

Dumnezeu i-a opăcit pe Evreii scoși din Egipt timp de 40 ani în pustie, până s'a stins generația de sub Faraon. Iar în pământul făgăduinții s'au învrednicit să pue piciorul numai generațiile cele tinere.

Ceice simțesc cu durere convulsiunile confesionale din Transilvania, văd în fenomenul din pustia Arabiei un caz analog stărilor dela noi. Oameni crescuți de streini și printre streini și-au format o mentalitate streină de mentalitatea neamului, Bucuria neamului pentru ei este întristare și întunec, Dovadă e: ziua Intronării dela Alba-Iulia...

„Telegraful“.

O zi de sărbătoare în Periam.

Periamul, reședință de plasă, orașel frumos și bogat, în ziua de 12 Decembrie 1926 a îmbrăcat haină de sărbătoare. Steaguri treicolore românești împrăstiate în toate părțile își făfălele pânzate și dau de veste tuturor de sărbătoarea ce se pregătește: a punerii pietrei fundamentale la noua biserică ortodoxă română. Satele românești din jur se prezintă și ele la marele praznic prin preoți, învățători și țărani Corul din frunțașă comună Igrș cu cele 200 persoane aproape, ce-l compun, deși timpul de iarnă le-ar fi putut fi o pedică, sosește cu un convoiu desfășurat de trăsuri, având în mijocul lor pe bravul conducător și compozitor Miclea din Mercina. Și pe lângă o însufiețire de nedescris, care a ridicat fastul zilei la o grandioasă manifestație religioasă și românească, întreg Periamul, fără deosebire de limbă și credință, curg în valuri desfășurate spre capela ortodoxă, unde se oficiază serviciul divin, și unde fiind localul prea neîncăpător se postează publicul pe locul liber din fața capelei.

La orele 10:30, convoiul întreg pornește cu litia spre biserică nou zidită. Oficiază P. O. D. Dr. Ștefan Ciocoran asistat de preoții: Ioan Halmăjan Leon Blaga, Vasile Medrea și de administratorul parohiei: Grigorie Vermeșan. În fața bis. se săvârșește sfințirea Aghazmel. După citirea rugăciunilor împreunate cu punerea pietrei fundamentale la masă altarului, protopopul Dr. Șt. Ciocoran prin o predică avântată și bine simțită, arată însemnătatea mărețului act ce se înfăptuiește și imploră darul și binecuvântarea lui Dumnezeu

asupra bisericii catedrale ort. rom. din acest centru de plasă, care are menirea de azi înainte a strânge sub aripile sale ocrotitoare pe românii din Periam, cari în privința religioasă au fost până acum „orfani neamului“. Iși încheie vorbirea prin cuvintele: „Astăzi iubesc poporul ortodox din Periam, v'am logodit cu biserică Voastră și dorim ca nu peste mult prin sfințirea ei să Vă și cununăm cu ea“.

În numele prefectului de Timișoara, vorbește pretorul plasei d-l Cornel Pincu, în accente duioase și expresiuni biblice făgăduiește și pe mai departe același sprijin, din partea administrației, pentru desăvârșirea operei începute.

Mai vorbește, profesorul dela șala medie din localitate d. Savu Oarsă, accentuând foloasele mari ale păcii și armoniei universale, cari numai prin învățătura lui Hristos se pot desvolta și desăvârși.

După aceea, administratorul parohiei Grigorie Vermeșan din Pesac înainte de a da citire actului de punere a pietrei fundamentale, trece în revistă istoricul românesc al comunei și aduce mulțumirile cuvinte-cioase, în numele parohiei, tuturor acolora, cari prin sprijinul lor au contribuit la ridicarea acestui sf. locaș de închinare. În deosebi, aduce mulțumiri prefectului de județ Dr. Antonie Bogdan; fostul prefect Dr. Iuliu Coste, la a cărui inițiativă s'a pus baza fondului de zidire și care a aliat de bine să-și asiste personal la aceasta sebare; subprefectul Cornel Bajan, notarul jud. Traian Boroană, fostul primpretor Dr. Liviu Luțai, actualul p. pretor Cornel Pincu și cu un cuvânt tuturor, cari prin munca lor, prin jertfa ori sprijinul lor s'au înșruit între chititori și binefăcătorii sf. biserici necesiteia. Către apoi actul de punere a pietrei fundamentale care are următorul conținut: *Mărie fie Doamne, Mărire fie!* „S'a pus piatra fundamentală a bisericii ort. rom. din Periam, aceasta, sub glorioasă și fericită stăpânire a M. Sale Ferdinand I, Vodă al tuturor Românilor; fiind patriarh al b. s. ort. rom. S. S. Dr. Miron E. Cristea, metropolit Dr. Nicolae Bălan; episcop al diecezei Arad Dr. Grigorie Gh. Comșa, protopop Dr. Ștefan Ciocoran Fund. ca ministru de Culte marele român Vasile Goldiș; prefect al jud. Dr. Antonie Bogdan, primpretor Cornel Pincu; notarul în Periam Isac E. Isac; primar Maximian Helfricht; adm. parohial Grigorie Vermeșan preot în Pesac; preș. al cons. paroh al Dr. Gheorghe Luțai; învățător al școlii române Ștefan Mihalcescu; episcop Lazar Moc; membri consiliului parohial: Savu Oarsă, Todor Maxa, Ioan Rusan, Șofron Floria, Ioan Popa, Simion Puiu și Ioan Tripsa; iar ca inginer-arhitect al zidirii Ioșif Ortner: în anul D-lui 1926 luna Decembrie ziua 12.

Fie ochii Tăi Doamne deschiși spre casa aceasta, ziua și noaptea Amin.

Se așază apoi, piatra fundamentală, sub sf. masă a altarului, deasupra căreia se așează în cutie zincuită actul cetit, și, după care festivitatea religioasă se în-

cheie în armonia concertului religios executat aici în liber de către corul din Igrîș

La orele 13, urmează banchetul ocazional în cafeneaua „Dacia”, din localitate, la care pe lângă un public select, participă și o mulțime de țărani din împrejurimi. Ne mai fiind locuri, mulți sunt siliți să rămână afară de la banchet, unde s'au numărat peste 200 persoane.

În decursul banchetului, corul din Igrîș, a executat cântări religioase și profane, în aplausele nesfârșite ale celor peste 200 de oaspeți ai banchetului.

Ca de obicei la banchete s'a toastat și aici. Ba s'a toastat chiar mult. Seria toastelor a deschis-o protopopul Dr. Cioroianu, ridicând paharul pentru M. Sa Regele, după-care corul din Igrîș a întonat Imnul Regel. A vorbit apoi pr. Vermesan, pentru P. S. Sa Episcop Grigorie Comșa, propunând a se espeda telegrama următoare: „Dela serbarea punerei pietrei fundamentale a bisericii ort. rom. Periam, pe locul unde ați fost întâmpinat, clerul și poporul Vă trimite asigurarea dragostei și supunerii sale fiești. Iotru mulți ani Stăpâne!” pe care publicul între ovațiuni nesfârșite o primește și o trimite.

Mai toastează director Șt. Mihailescu pentru prefect și reprezentantul său pretor C. Pincu; vorbește frumos și fostul prefect Dr. I. Coste. Dar nivelul înalt al toastelor este ajuns prin oaspele Dr. Avram Imbroane, care într'un discurs avântat, poetic și filosofic, arată că biserica din Periam este simbolul a însuși Statului român, care așteaptă să fie gătit și el întocmai ca și zidurile ac-stei biserici. Mai vorbesc: Dr. Gh. Lăța, primarul Hefling pr. Vasile Medrea, pentru conlucrarea românilor cu minoritarii; Dr. Kohn, Ioan Popa, Simion Andron etc. apoi protopopul a ridicat masa, urmând a se face câteva vizite pe la locuitorii din Periam.

Observăm un lucru: poporul șvab din Periam a fost încântat de serbarea Românilor, iar Românii din Periam și jur au asistat cu aceea ocaziune și la punerea pietrei fundamentale a bis., dar și la consolidarea unei praznice înțelegeri cu minoritarii, cari încep să ne prețuiască.

Raportor.

Nr. 5223/1926.

Comunicat.

JUBILEUL REVISTEI NOASTRE.

Numărul proximal revistei organului nostru „Biserica și Școala” va apare la începutul lunii Ianuarie 1927 ca număr jubilar. Vor colabora mai distinși bărbați ai vieții noastre bisericesti și fiecare număr va costa 20 lei. Prea Cucernicii Protopopi și Preoți vor fi invitați să distribuie fiecare cel puțin zece numere în pa-

rohile lor. Celce doresc a distribui mai mult de zece numere, se vor adresa la administrația organului sau Veneratului Consiliul Eparhial. Acum la 50 ani dela apariția organului nostru se dă Prea Cucernicilor Preoți un prilej potrivit spre a face propagandă pentru răspândirea numărului jubilar și pentru afirea de noi abonați.

S-a accentuat de aici de atâtea ori, că consolidarea poporului român într-un Stat puternic național și moral numai așa se va putea realiza dacă Statul cu organele sale administrative va lucra mână în mână cu Biserica sprijinindu-se reciproc.

Avem plăcerea să constatăm că mai ales din anul 1925, organele administrative ale Statului își fac datoria în marea sfera a posibilităților.

Un act frumos de sinceră conlucrare găsim și în ordinul circular al domnului Romul Boldea, prefectul jud. Severin Nr. 19, 889/1926 adresat tuturor pretorilor, primarilor și orașelor urbane.

Lăudăm gestul frumos al D-lui. prefect R. Boldea și îi mulțumim.

Ordinul circular îl punem mai jos precum urmează:

„ORDIN CIRCULAR.”

Tuturor D-lor Pretori, D-lor Primari și orașelor urbane.

Constatăm cu adâncă mâhnire sufletească că populațiunea noastră în timpurile din urmă tot mai mult se îndepărtează de bunele moravuri, îmbrățșând, cu o sete neexplicabilă, curente străine, otrăvitoare de suflete, înrăurirea cărora ne dărimă tot contactul cu trecutul nostru atât național cât și etic.

Cauzele sunt multe, în măruntaiele cărora nu e nici locul și nici scopul nostru.

Cert însă este că educația națională și morală ne lipsește, fie că s-a neglijat și se neglijă din partea celor chemați, fie că sunt prea puțini aceia cari se ocupă și cu astfel de apostolate astăzi, în vremile acestea prea materialiste.

Nu putem însă noi să stăm nepăsători în fața celor ce se desfășură înaintea ochilor noștri, dupăce chemarea noastră nu e numai depanarea formală a administrației, ci mai vârtos a pune suflet în toate activitățile noastre publice și private, ca să formăm terenuri prielnice pentru consolarea națională și de Stat.

Ori aceasta consolidare nu poate să nască decât pe un substrat moral, pe un fundament sufletesc sănătos, prima și cea mai mare recerință a vitalității unui popor. Trecutul

ne este o demonstrație nediscutabilă în sprijinirea acestei afirmațiuni, și nu avem nici un motiv a nu continua acel drum dovedit de bun, azi, când energiile noastre naționale ni s-au potențat, iar impedimentele trecutului nu mai există.

Drept aceia ținem de o inevitabilă datorință nu numai a cere, ci a vă impune chiar o intenzivitate cât de pronunțată în a lucra neconținut în această direcție. Și cum nu odată am accentuat, insist și pe aceasta cale ca să căutați contact sufletesc cu cei administrați de Dvs. dând exemple vii de conlucrare la însănătoșirea moravurilor.

Una din principalele cărări ce sunt anume pentru educația morală este negreșit Biserica, școala moralizatoare a celor adulți.

Vă îndrumăm deci nu numai cu autoritatea noastră de reprezentant al intereselor obștești în acest județ, ci și cu toată greutatea convingerii că săvârșim un lucru bun, ca cercetarea bisericii să nu vă scape din vedere nici când. Și pentru acest scop chiar și consiliilor comunale le impunem ca în frunte cu primarul, cu notarul unde este, și cu delegația permanentă, să ieie necondiționat parte în mod obligator la serviciile Divine în zile de sărbători naționale precum și la ori care ceremonie ce s-ar face pentru comemorarea a acestor zile.

Veți cunoaște că neglijația unui astfel de obligament îl vom considera ca un act contra intereselor de Stat, și îl vom ști și judeca din acest punct de vedere.

Nu mai puțin veți binevoi a vă folosi de toată influența personală ca corporațiunile și autoritățile comunale să participe la serviciile Divine și în alte sărbători și dumineci premergând astfel cu exemple bune populațiunii noastre și contribuind chiar prin prezența lor ca slujitorii Altarului să facă ambție în a propovădui cuvântul Evanghelic, atât de necesar în timpurile noastre.

Prefect Șeful serviciului
Boldea m. p. (L. S.) (indicifrabil)

Avem toată nădejdea că Preacucernicii Preoți înțelegând glasul vremii, vor căuta să ușureze activitatea organelor administrative prin împlinirea cât mai conștientoasă a datoriilor pastorale premergând cu cuvântul și cu viața.

Arad, la 10 Decembrie 1926.

Grigorie Gh. Comșa m. p.
episcop.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

Nr. 5081/1926.

Comunicat.

Sf. sinod cu Nr. 484/926 dispune, ca toate hotărârile anterioare cu privire la calendarul Indreptat, să fie aplicate cu rigoare.

Ceace aducem la cunoștința Preacucernicilor Preoți spre știre și strictă conformare.

Arad, la 4 decembrie 1926.

Dr. Cugorie Gh. Comșa m. p.
Episcop.

INFORMAȚIUNI.

— Dorim, sărbători cu bine și anul nou fericit, tuturor: colaboratorilor, prietenilor și cititorilor noștri.

— Numărul viitor din „Biserica și Școala“ va apărea cam prin 9 Ianuarie în formă de număr festiv, cu un material bogat.

Conferință la Palatul cultural. Duminică în 12 Dec. a. c. a avut la palatul cultural o conferință bimerișită d. prof. universitar I. Popescu Voitești, despre: potoape în lumina geologiei.

Mercuri la orele 6 după masă a vorbit cu mult succes, despre: Muzica lui Beethoven profesorul Ștefănescu. Duminică în 19 Decembrie a. c. a vorbit cu mult aparat despre Creștinismul în America d. Sanda Matei din Cluj a participat public mult și au aplaudat frenetic pe această femeie cuminte. La fine a vorbit P. S. Să părintele Episcop Grigorie, făcând apel la publicul din Arad, să se înșire sub scutul bisericii ortodoxe.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit la redacție, Anuarul școlii medii „osif Vulcan“ din Arad redactat cu multă îngrijire de directotul acestei școli Victor Babescu.

În partea întâi în anuar, găsim un articol eșit din penă directorului, intitulat „Oceanografia“ ded. ca activității principelui Albert de Monaco, care a înființat în Paris, un Institut de Oceanografie, iar în Monaco, un muzeu oceanografic. Dl. Babescu, care a făcut mai multe călătorii de studii în occident, pledează să se înființeze și în Constanța noastră un Institut Oceanografic.

În cronica anului, mai găsim un articol publicat de păr. Băru și în revista noastră. Constatăm apoi că, corpul profesoral al acestei școli desvoaltă o activitate mănoasă extra școlară. În anul școlar 1925/26 au frecventat școala medie 271 elevi.

Un mic istoric al bisericii române din Timișoara-Fabric. O broșură mică care se prezintă în condiții drăgălașe, și ca scris și ca tehnică. Autorul, Dr. Aurel Cosma iunior face istoricul și ne arată în'trun stil plastic și curgător, peripețiile grele prin cari a trecut această biserică zilită în anul 1825 de vestitul protopop de pie memorie: Vasile Gorgevici.

Se găsește de vânzare la librăria „Cartea Românească“ - Timișoara și la părintele Melentie Șora preotul bisericii Timișoara Fabric. Costă 10 lei.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.